

Sygn. akt *XVII AmE 53/18*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	st. sekr. sąd. Joanna Preizner

po rozpoznaniu 4 marca 2020 r. w W.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółki akcyjnej w W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 27 października 2017 roku, Nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w punkcie drugim w ten sposób, że odstępuje od wymierzenia kary;
2. oddala odwołanie w pozostałej części;
3. znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 53/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 27 października 2017 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 49 i ust. 2h pkt 9 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220 ze zm.) (dalej p.e.) w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257) (dalej k.p.a.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy (...) S.A. z siedzibą w W. (dalej: powód, (...)) orzekł, że powód nie zrealizował obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c ustawy - Prawo energetyczne w zakresie danych wskazanych w art. 37 ust. 1 pkt 1 i 7 tej ustawy i za to działanie wymierzył karę pieniężną w kwocie 10 000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych).

Od powyższej Decyzji powód złożył odwołanie zaskarżając ją w całości. Decyzji zarzucił:

- a) sprzeczność istotnych ustaleń poczynionych przez Prezesa URE ze zgromadzonym materiałem dowodowym polegającą na przyjęciu, że powód skierował wniosek o zmianę koncesji z opóźnieniem w sytuacji, gdy prawidłowe

uwzględnienie okoliczności złożenia wniosku (terminu doręczenia powodowi postanowienia KRS o wpisie oraz terminu do złożenia skargi na dokonany wpis) prowadzi do konkluzji, że powód złożył wniosek w ustawowym terminie;

b) sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym polegającą na ustaleniu, że zachowanie powoda było szkodliwe społecznie w stopniu wyższym niż znikomy, w sytuacji, gdy prawidłowa ocena stopnia społecznej szkodliwości czynu prowadzi do wniosku znikomości tej szkodliwości;

c) sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym polegającą na ustaleniu, że zachowanie powoda było zawinione w znacznym stopniu, w sytuacji, gdy prawidłowa ocena stopnia zawinienia prowadzi do wniosku o niezawinionym, usprawiedliwionym okolicznościami działaniu powoda;

d) naruszenie art. 56 ust. 6a p.e. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy zostały spełnione przesłanki do zastosowania tego przepisu poprzez całkowite odstąpienie od wymierzenia kary (stopień szkodliwości był znikomy, a powód zaprzestał naruszania prawa i zrealizował obowiązek.).

Mając na uwadze powyższe zarzuty, wniósł:

a) o uchylenie Decyzji i umorzenie postępowania, ewentualnie

b) zmianę zaskarżonej Decyzji poprzez stwierdzenie wystąpienia okoliczności pozytywnych opisanych w art. 56 ust. 61 p.e. i odstąpienie od wymierzenia kary, ewentualnie

c) uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;

oraz o zasądzenie od Prezesa URE na jego rzecz kosztów postępowania, według norm przepisanych.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o:

1) oddalenie odwołania;

2) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach administracyjnych sprawy na okoliczność zasadności wymierzenia powodowi kary pieniężnej;

3) zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa URE kosztów procesu według norm przepisanych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. prowadziła działalność gospodarczą na podstawie czterech koncesji:

1) na obrót paliwami gazowymi udzielonej decyzją Prezesa URE z 31 sierpnia 2012 r. Nr (...) z późniejszymi zmianami;

2) na obrót gazem ziemnym z zagranicą udzielonej decyzją Prezesa URE z 18 czerwca 2014 r. Nr (...) z późniejszymi zmianami;

3) na dystrybucję energii elektrycznej udzielonej decyzją Prezesa URE z 4 kwietnia 2016 r. Nr (...);

4) na obrót energią elektryczną udzielonej decyzją Prezesa URE z 10 sierpnia 2012 r. Nr (...) z późniejszymi zmianami (okoliczność niesporna).

Z uwagi na podjęcie przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) sp. z o.o. uchwały o jej przekształceniu w spółkę akcyjną, postanowieniem z 15 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie wpisał do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...) spółkę akcyjną z siedzibą w W. (postanowienie k. 3

- 5 akt adm.). Oprócz zmiany sposobu oznaczenia przedsiębiorcy, zmianie uległ również numer w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Ogłoszenie o wpisie zmian do rejestru w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nastąpiło 23 lutego 2017 r. (okoliczność niesporna).

W związku z powyższym, powód 13 marca 2017 r. nadał listem poleconym cztery wnioski o zmianę wszystkich czterech koncesji, które wpłynęły do Urzędu Regulacji Energetyki 15 marca 2017 r. (pismo k.1 akt adm.), a następnie uzupełnił je o niezbędne dokumenty (pismo z 27/04/2017 r. k. 17 akt adm.).

Zawiadomieniem z 30 maja 2017 r., Prezes URE poinformował powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z podejrzeniem niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c P.e. w zakresie art. 37 ust. 1 pkt 1 i 7 tej ustawy (zawiadomienie k.31-32 akt adm.).

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, powód wyjaśnił, że postanowienie o przekształceniu z 15 lutego 2017 r. zostało wprawdzie doręczone mu z dniem 27 lutego 2017 r., ale w dalszym ciągu nie było ono prawomocne i mogło zostać unieważnione w drodze zaskarżenia. W jego ocenie, sąd rejestrowy z chwilą rejestracji winien był wykreślić z rejestru podmiot przekształcony. Przedsiębiorca wskazał, iż na dzień 7 czerwca 2017 r. w rejestrze przedsiębiorców nadal widniała (...) sp. z o.o., co skutkowało brakiem sfinalizowania procedury uprawomocnienia się wpisu o przekształceniu. W dalszej części pisma wskazał, iż biorąc pod uwagę brzmienie art. 553 § 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz.1577; dalej: „k.s.h.”), a także obowiązek wspomniany w art. 37 P.e., zdecydował się złożyć wniosek o zmianę ww. koncesji. W konsekwencji stanął na stanowisku, iż złożył wniosek o zmianę ww. koncesji z wyprzedzeniem w relacji do obowiązującego terminu (pismo z 7 czerwca 2017 r. k. 40 akt adm.).

Prezes URE pismem z 7 lipca 2017 r. wezwał powoda do przedstawienia:

1. dowodu wniesienia opłaty skarbowej od udzielenia prokury Panu K. K. w wysokości 17 zł;
2. sprawozdania finansowego Przedsiębiorcy za 2016 r. sporządzonego zgodnie z zasadami ustawy o rachunkowości;
3. wskazania właściwego miejscowo Urzędu Skarbowego.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, powód nadesłał wymagane dokumenty oraz podał żądane informacje (pismo z 19 lipca 2017 r. k. 49 akt adm.).

Pismem z 28 sierpnia 2017 r. Prezes URE zawiadomił powoda o zakończeniu postępowania dowodowego i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenia dodatkowych dokumentów i wyjaśnień w siedzibie URE w terminie 7 dni od dnia otrzymania ww. zawiadomienia (zawiadomienie k.141 akt adm.).

Powód nie skorzystał z przysługującego mu prawa (okoliczność niesporna).

27 października 2017 roku Prezes URE wydał zaskarżoną Decyzję (k. 143-149 akt adm.).

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy KRS z 26 czerwca 2017 r. (...) sp. z o.o. została wykreślona z rejestru przedsiębiorców (postanowienie k.51 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, jak też w oparciu o niekwestionowane twierdzenia stron.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie w części dotyczącej kary pieniężnej.

Zgodnie z przepisem art. 37 ust. 1 pkt 1 p.e. koncesja powinna określać oznaczenie podmiotu, jego siedziby lub miejsca zamieszkania oraz ich adres. W myśl natomiast art. 37 ust. 1 pkt 7 p.e. koncesja powinna określać numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada, lub numer równoważnego rejestru państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Turcji oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP).

Zgodnie z art. 37 ust. 2c p.e. w przypadku zmiany danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 7 oraz ust. 2a, przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane złożyć wniosek o zmianę koncesji najpóźniej w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tych zmian. Kto nie realizuje obowiązku, o którym mowa w art. 37 ust. 2c podlega karze pieniężnej, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 49 p.e.

Oznacza to, że przedsiębiorca w razie zmiany m.in. jego oznaczenia, numeru w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym powinien złożyć do organu regulacyjnego wniosek o zmianę koncesji w tym zakresie.

Prezes URE stał na stanowisku, że powód nie zrealizował powyższego obowiązku w terminie 7 dni. W uzasadnieniu Decyzji wyjaśnił, że w świetle art. 15 ust. 1 zd. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700 ze zm.) oraz w zw. z art. 1 ust. 3 pkt 1 ustawy o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego z dnia 22 grudnia 1995 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 125), a także mając na uwadze brzmienie art. 5 i art. 552 k.s.h., termin realizacji obowiązku określonego w art. 37 ust. 2c p.e. rozpoczyna bieg w dniu następującym po dniu, w którym nastąpiło ogłoszenie wpisu o przekształceniu przedsiębiorcy w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Zdaniem Prezesa URE fakt wykreślenia z (...) Sp. z o.o. postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy KRS z 26 czerwca 2017 r. był irrelevantny prawnie. Zgodnie bowiem z treścią art. 552 k.s.h spółka przekształcana staje się spółką przekształconą z chwilą wpisu spółki przekształconej do rejestru (dzień przekształcenia). Jednocześnie sąd rejestrowy z urzędu wykreśla spółkę przekształcaną. Zatem, w przedmiotowej sprawie, zmiana danych, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 i 7 p.e., powiązana była z wpisem do KRS spółki przekształconej, a nie z wykreśleniem z KRS spółki przekształcanej, tj. (...) Sp. z o.o. Wykreślenie z KRS spółki (...) Sp. z o.o. miało jedynie charakter porządkowy. Z omawianego przepisu wynika zatem konstytutywny charakter wpisu spółki przekształconej do rejestru. Zarówno zmiana nazwy przedsiębiorcy, jak i zmiana numeru KRS przedsiębiorcy, nastąpiły z dniem wpisu do rejestru spółki przekształconej.

Ponadto Prezes URE wskazał, iż należy mieć na uwadze brzmienie art. 553 § 1 k.s.h, który stanowi, iż spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształcanej. Zgodnie z art. 553 § 2 k.s.h spółka przekształcona pozostaje podmiotem w szczególności zezwoleń, koncesji oraz ulg, które zostały przyznane spółce przed jej przekształceniem, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji albo ulgi stanowi inaczej. Z powyższych przepisów wynika zatem jednoznacznie, iż sukcesja praw z koncesji przynależnej spółce (...) Sp. z o.o. na rzecz powoda (spółka akcyjna) nastąpiła z dniem wpisania powoda jako spółki akcyjnej do KRS, a nie z dniem wykreślenia (...) Sp. z o.o. z KRS.

Ogłoszenie wpisu dotyczącego przekształcenia powoda do rejestru w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nastąpiło 23 lutego 2017 r. zatem w ocenie Prezesa URE, od tego dnia powód zobowiązany był do złożenia wniosku o zmianę posiadanych koncesji, o którym mowa w art. 37 ust. 2c p.e. Termin na złożenie wniosku o zmianę posiadanych przez powoda koncesji upłynął 2 marca 2017 r. Tymczasem powód nadał wnioski o zmianę wszystkich czterech koncesji listem poleconym 13 marca 2017 roku. W tej sytuacji Prezes URE uznał, że wnioski o zmianę ww. koncesji zostały złożone 11 dni po terminie wskazanym w art. 37 ust. 2c p.e.

Z kolei powód stał na stanowisku, że w okolicznościach niniejszej sprawy termin do złożenia wniosku o zmianę koncesji zaktualizował się z chwilą ostatecznej zmiany danych przedsiębiorcy tj. 6 marca 2017 roku. O powyższym nie decydowała bowiem data ogłoszenia wpisu w MSiG, ale brak środków zaskarżenia przysługujących od dokonanego

wpisu. Zdaniem powoda złożenie wniosku o zmianę koncesji przed upływem terminu do złożenia skargi na dokonany wpis skutkowałoby złożeniem wniosku przedwcześnie, bez pewności co do tego, czy wpis nie zostanie zmieniony. Mając na uwadze, że odpis postanowienia o wpisie został powodowi doręczony 27 lutego 2017 r., to termin do złożenia wniosku o zmianę koncesji rozpoczął bieg 6 marca 2017 roku, a zatem 7 dni po doręczeniu odpisu postanowienia.

Stanowiska powoda byłyby do zaakceptowania, gdyby nie przepis szczególny art. 694⁵ § 2 k.p.c. zgodnie z którym „Postanowienia o wpisie są skuteczne i wykonalne z chwilą ich wydania, z wyjątkiem postanowień dotyczących wykreślenia podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego”. Przepis ten stanowi odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 521 § 1 k.p.c., zgodnie z którym postanowienie orzekające co do istoty sprawy, wydane w postępowaniu nieprocesowym, staje się skuteczne, a jeżeli wymaga wykonania – także wykonalne, po uprawomocnieniu się. Natomiast zasada ta ma zastosowanie do postanowień dotyczących wykreślenia podmiotu z KRS, które stają się skuteczne oraz wykonalne w rozumieniu przepisu art. 694⁵ § 2 k.p.c. po uprawomocnieniu się. Należy zauważyć, że chodzi tutaj jedynie o postanowienia dotyczące wykreślenia z rejestru podmiotu, które powodują ustanie jego bytu prawnego, a przynajmniej bytu prawnego w takiej formie, w jakiej funkcjonował dotychczas podmiot zarejestrowany w rejestrze. Pozostałe postanowienia o dokonaniu wpisu, przedmiotem których jest wykreślenie określonych danych z rejestru, stają się skuteczne i wykonalne z chwilą ich wydania.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że postanowienie z 15 lutego 2017 roku o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego (...) spółki akcyjnej stało się skuteczne czyli wywarło skutki prawne z dniem wydania tj. 15 lutego 2017 roku, nie było zatem konieczności oczekiwania na uprawomocnienie się wpisu.

Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z przepisem art. 552 k.s.h. „Spółka przekształcana staje się spółką przekształconą z chwilą wpisu spółki przekształconej do rejestru (dzień przekształcenia). Jednocześnie sąd rejestrowy z urzędu wykreśla spółkę przekształcaną.”.

Z kolej zgodnie z przepisem art. 15 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym od dnia ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nikt nie może zasłaniać się niezajomością ogłoszonych wpisów.

Odnosząc się do powyższego przepisu, należy stwierdzić, że skoro informacja o wpisie nowej spółki do KRS została ogłoszona w MSiG 23 lutego 2017 roku to 7-dniowy termin na złożenie wniosku o zmianę koncesji minął 2 marca 2017 roku, tymczasem wniosek taki został złożony 13 marca 2017 roku. Również przy przyjęciu interpretacji na korzyść powoda tj. przyjęcia, że termin ten zaczął biec 27 lutego 2017 roku czyli od chwili doręczenia odpisu postanowienia o wpisie i minął 6 marca 2017 roku, należy stwierdzić, że wniosek został złożony po terminie.

Mając na uwadze przytoczone powyżej przepisy prawa, Sąd uznał, że Prezes URE prawidłowo ustalił, iż powód nie zrealizował w terminie obowiązku określonego w art. 37 ust. 2c p.e.

Pomimo tego, Sąd stanął na stanowisku, że nałożenie kary pieniężnej o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 49 p.e. nie było zasadne, bowiem okoliczności sprawy uzasadniały zastosowanie możliwości odstąpienia od wymierzenia kary.

Zgodnie z przepisem art. 56 ust. 6a p.e. Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przy ocenie stopnia szkodliwości czynu, należy brać pod uwagę: 1) rodzaj i charakter naruszonego dobra, 2) rozmiary wyrządzonej szkody, 3) sposób i okoliczności popełnienia czynu, 4) wagę naruszonych obowiązków, 5) postać zamiaru, 6) motywację sprawcy, 7) rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. III SK 36/14, Lex nr).

Jak słusznie wskazał Prezes URE w uzasadnieniu Decyzji „Ratio legis normy prawnej zawartej w przepisie art. 37 ust. 2c p.e. jest zwiększenie efektywności nadzoru Prezesa URE nad rynkiem energetycznym pozwalające na skuteczniejsze zwalczanie nadużyć na tym rynku, ograniczenie „szarej strefy” oraz maksymalne usprawnienie egzekucji wszystkich

obowiązków publicznoprawnych związanych z funkcjonowaniem sektora energetycznego w Polsce. Dodatkowym celem jest również zwiększenie ochrony konsumentów oraz kontrahentów, zwiększenie przejrzystości funkcjonowania krajowego rynku energetycznego, a także zapewnienie pewności obrotu.”.

Zatem istotnym z punktu widzenia w/w celów jest aby dane zawarte w koncesji, a tym samym w rejestrach ogólnodostępnych prowadzonych przez Prezesa URE były aktualne a tym samym zgodne ze stanem faktycznym i prawnym.

W tych okolicznościach złożenie przez powoda wniosków o zmianę koncesji z 11-dniowym opóźnieniem, przed wszczęciem postępowania administracyjnego oraz z powodu odmiennej interpretacji obowiązujących przepisów, a nie chęci ukrycia zamiany danych, należało ocenić jako mające znikomy stopień szkodliwości. Pobudki, którymi kierował się powód nie były na cechowane złą wolą, ze złożenia wniosku po terminie powód nie odniósł też żadnych korzyści.

Co prawda, powód nie zrealizował obowiązku określonego w art. 37 ust. 2c p.e., gdyż złożenie wniosku o zmianę koncesji po terminie, nie stanowi realizacji obowiązku określonego w tym przepisie (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 kwietnia 2016 r., sygn. VI ACa 381/15, System Informacji Prawnej Legalis 1461150), ale zaprzestał naruszania prawa, gdyż wnioski zostały złożone, a zmiany uwzględnione w treści koncesji. Wobec powyższego na skutek działań podjętych przez powoda jeszcze przed wszczęciem postępowania przedmiocie nałożenia kary ustał stan niegodności danych, a tym samym niebezpieczeństwo wprowadzenia w błąd konsumentów czy kontrahentów.

Reasumując, Sąd uznał, iż zaskarżona Decyzja powinna zostać zmieniona i na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. uczynił to w zakresie punktu drugiego poprzez odstąpienie od wymierzenia kary.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. zgodnie z którym w razie tylko częściowego uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Mając na uwadze fakt, iż powód zaskarżył decyzję w dwóch punktach, a Sąd uznał zasadność odwołania jedynie co do jednego z nich, to należało uznać, że każda ze stron w równym stopniu wygrała jak i przegrała sprawę. W konsekwencji koszty procesu zostały wzajemnie zniesione pomiędzy stronami.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

(...).

(...)